

καὶ πίθανε. Καὶ κλείνοντας τὰ μάτια της, ἐλεγε
μὲ παράπονο.

— 'Αλλοίμονο, παιδί μου, καὶ σὰ γυρίσῃς ἀπ'
τὸν πόλεμο καὶ σὰ σοῦ βάλῃ ὁ βασιλέας τὴν κορώ-
να του, ποὺ θάβωρα ἔγω τὸ τάξιμο ποὺ σοῦταξα νὰ
σοῦ τὸ δώσω; Καλύτερα νὰ κλείτω τὰ μάτια μου
νὰ μὴν ἴδουνε τὴν ντροπή μου.

Κ' ἔκλεισε τὰ μάτια της ἡ βασίλισσα καὶ πέθανε.

'Ο γέρος ὁ βασιλῆς ἔπεσε σὲ μεγάλη θλίψη.

Ἐνα πρώτη ἑκαὶ ποὺ ὁ βασιλῆς μονάχος του ἐ-
κλαίγε τῆς βασίλισσας τὸν χαμό μὲ τὴ λαχτάρα
τοῦ παιδιοῦ του, ἔνας μαντατοφόρος χύθηκε σὰν ἀ-
στραπὴ μὲς στὸ παλάτι.

— 'Αρέντη βασιλῆς μου, εἶπε, νὰ! τὸ χάσιμο!

Ἐβγαλε ἀπ' τὸν κόρρο του τὴν τραχηλιὰ μὲ τὰ
μαργαριτάρια καὶ τὴν ἀπίθωσε στὰ γόνατα τοῦ βα-
σιλῆς. Κ' ὑστερα ἔπεσε σὰν πεθαμένος ἥπ' τὴν κού-
ραση ἀπάνω σ' ἔνα θρονό.

Τὸ γέρο τὸν βασιλῆς τὸν πήρανε τὰ κλέματα.
'Απ' τὴν χαρὰ του γιὰ τὸ βρέσμιο κι ἀπ' τὴν λύπη
του, ποὺ χάθηκε ἡ βασίλισσα καὶ πῆρε τὸν καῦμὸ^{μαζί}
της. Σὰ συνέφερε λιγάκις οώναξε σιμά του τὸν
μαντατοφόρο καὶ τοῦ εἶπε.

— Γειά σου ἄξιο παλληκάρι. Κι ὅτι μοῦ ζητή-
σης ἐσύ καὶ τέλλα παλληκάρια, δικό σας νὰ εἰναι....

Ο μαντατοφόρος πῆρε δυὸς ἀνάσες κι ἀρχίσε νὰ
ιστορῇ στὸν βασιλῆ, τὸ πῶς βρεθήκανε τὰ μαργα-
ριτάρια τῆς βασίλισσας. Μίσχ σ' ἔνα βαθὺ ρουμάνι,
ἑκεὶ ποὺ γυρίζανε ἀπελπισμένοι, οἱ ἀνθρώποι τοῦ
βασιλῆ, εἶδανε μιὰ πιστικὰ πόντοσκες τὰ πρόβατά
της. Εἶχανε χαμένο τὸ δρόμο τους καὶ γυρίζανε νη-
στικοὶ καὶ διψασμένοι μέσω στὰ πυκνὰ τὰ δέντρα.
Σὰν εἶδανε τὴν πιστικά ζυγώσανε νὰ τὴν ρωτήσουν,
ποῦθε βγαίνει ὁ δρόμος. 'Αστροπέλεκι ἔπεσε μπροστά
τους. Θαυμάσανε τὰ μάτια τους. Στὸ λαιμὸ τῆς
πιστικῆς εἶδανε τὰ μαργαριτάρια τῆς βασίλισσας.
Η κλέφτρα δὲν ἤθελε νὰ μαρτυρήσῃ. 'Ελεγε πῶς
τὰ βρῆκε μέσα σὲ μιὰ ρεματιά, στὴν ρίζα ἐνὸς πλα-
τάνου. Καὶ σὰν τῆς πήρανε τὸ θησαυρὸ ἀρχίσε τὰ
κλέματα καὶ τὰ παρακαλετά. Τὰ παλληκάρια τό-
τε τὴν δέσανε πιθάρικα μὲν ἕνα λιτάρι καὶ τὴν φέρα-
νε δέρνοντας στὴν χώρα. Τῆς μάτωσαν τὰ κοέατά της
στὸ δρόμο, μὰ ἡ κλέφτρα δὲν θέλει νὰ μαρτυρήσῃ.

— 'Ατιμη γέννα τοῦ Σατανᾶ, εἶπε θυμωμένες ὁ
βασιλῆς. Τὰ μαργαριτάρια τῆς βασίλισσας ποτὲ δὲν
βγήκανε σῶς ἀπ' τὸ παλάτι. Ζητιάνα θὰ χάθηκε ἡ
κλέφτρα στὸ παλάτι, μάγισσα θὰ μπῆκε στὸ ἀρχο-

τὸν Ἀντρέα, στὰ σερτάρια τοῦ κομμοῦ γιὰ τὴ μι-
κρή της, νὰ τὰ βάζῃ στὰ μεσότοιχα ντουλάπια, νὰ
συγκρίζῃ καὶ τὰ γραφεῖα. Κόντεψε νὰ τὴν μαλλώσῃ.
Καλὰ ποὺ δὲν τούχαμε, δόσ κι ἐν ἔθραζε μέσα του
γιὰ τὴν ἀταξία, δόσ κι ἀ φρέστανε τὴν θέρμη κατό-
πι ἀπὸ τέτοιο ταξίδι, κατόπι ἀπὸ τόση ἀντάρα. Τὴν
θερμομέτρους 37°1. Μόλις τὸ πίστεβε. Νὰ λοιπόν
κι ἡ ποθημένη του ἡ γιατρεική, ἡ ἀναδροσίστρα.

Ιεράσανε στὴν ἔξοχὴ τρεῖς μῆνες χαρισμένοι.
Βέβαια, καλὰ καλὰ δὲν πήγαινε κάθε μέρα, Κρύστος
μιὰ δυὸς φορές, ὥσπου νὰ ξανασυνθίσῃ στὸν
ἀέρα τῆς ἔξοχής, στὴν δροσιά τῆς θάλασσας. 'Αλλη φορά
πάλε φαίνεται πῶς ἡ ἐβγενεῖα της εἶχε δρεῖται, καὶ
παραφάγε τῆς ἀρέες καπιτού γιακούρτι ποὺ φτιάνα-
νε σ' ἔνα μικρὸ γειτονικὸ τοιχίλικό παράγγειλε τὸ
λοιπὸ νὰ τῆς φέρουνε κάθε λέρο μὲ τὴ Μοιριτού-
λα της τὸ δειλινό, καθόντας σὲ δύο τους κάτω, ἡ
μεγάλη στὴν πολύθρονα της, ἡ μικρὴ στὶς σκαρινάκι-
της, καὶ τρώγανε. Μὰ τὸ στραχύ τῆς μεγάλης δὲ
στήκωνε τόσο γιακούρτι, ἀναγκάστηκε νὰ τάφησῃ,
γιατὶ μάλλωνε κιόλας δὲ Κύριος. 'Ασκήμαντα πράμα-
τα, τουλάχιστο ἔτσι τέλεσε τότες δὲ Αντρέας. Ιε-
ράσσοτερο ἀνησύχησε μιὰ νίγκτα ποὺ σηκώθηκε στὶς
δύο τὰ μεσάνυχτα, ξαφνίκι, κι ἔτρεξε στὴν κάμερή

τικό μου καὶ μούκλεψε τὸν θησαυρὸ μου.

— Πρόσταξε βασιλῆ μου, νὰ τῆς πάρουμε τὸ
κεφάλι! εἶπε ὁ μαντατοφόρος.

— 'Οχι; γὰρ μὴν τῆς πάρετε τὸ κεφάλι, εἶπε ὁ
βασιλῆς. Στὰ σίδεα νὰ μείνῃ νηστικὴ καὶ διψα-
σμένη, μὲς στὴ φυλακή. Μὲ σιδερένιες βέργες νὰ τὴν
δέρνουνε καὶ σὰ ζητάῃ νερὸ νὰ ξεδιψάσῃ, ξύδι: νὰ
τὴ ποτίζουν κι ἀψιθιά....

Ο γέρος ὁ βασιλῆς συνέφερε λίγο ἀπ' τὸ κακό
του. 'Εφυγε βαθειὰ τὸν θησαυρὸ του καὶ περίμενε
μέρα μὲ τὴν ἡμέρα τὸν ύγιο του. Καὶ καθημέρα
ρωτοῦσε γιὰ τὴν πιστικὰ, μήπως καὶ μαρτύρησε τὸ
κλέψιμο της. Μὰ βέργες σιδερένιες τῆς ματώνανε τὰ
κρέατα, ξύδι κι ἀψιθιά την ποτίζανε, μὰ τὸ στόμα
της—λέγανε οἱ μαντατοφόροι. — μιλιὰ δὲν ἔβγαλε
ἀκόμα.

*

Ἐνα πρωὶ, χαρὰ θεοῦ, βούκινα καὶ τούμπανα
τράνταξαν τὸν ἀέρα. Τὸ βασιλόπουλο γύριζε ἀπ' τὸν
πόλεμο. Στάχτη καὶ μπούριπερη σκορπιστήκαν οἱ
ὄχτροι του. Καὶ γύριζε τώρα νικητὴς στὴ χώρα τὴν
δική του. Τὰ βούκινα καὶ τὰ τούμπανα ὅλο ζυγώ-
νανε στὴ χώρα κι ἔτρεμε δέκτρες ἀπὸ τὴν χρούμε-
νη βούνη τους.

Ο γέρος ὁ βασιλῆς καθάλησε τὸ πιὸ ὄμορφο ἔ-
λογό του, πῆρε καὶ τὴν κορώνα τὴν χρυσὴ στὰ χέρια
του καὶ ζεκίνησε ἀπ' τὸ παλάτι. Μπροστὰ αὐτὸς
καὶ πίσω πεζοὶ καὶ καβαλαρηδες, τράβηξε μακριὰ
κατὰ τὸ καστρο, στὴ μεγάλη τὴν σιδερόπορτα γιὰ
νὰ δεχτῇ τὸ βασιλόπουλο. 'Οξω ἀπ' τὸ καστρο ἀγ-
καλιστήκανε δὲ βασιλῆς μὲ τὸ παιδί του. Καὶ σὰν
ἔφιληθήκανε γλυκά, τούρκλες τὴν κορώνα στὶν κεφάλη
του, καινούργιος βασιλῆς, νὰ περάσῃ τὴ σιδερόπορ-
τα νὰ μπῇ στὴν πολιτεία. Μισοούρανά σηκώθηκε ἡ
χαρούμενη χλαλοὶ τῶν πιστῶν του. Τούμπανα καὶ
βούκινα χαιρετίσανε τὸν καινούργιο βασιλῆ. Καὶ
τώρα μπροστὰ αὐτὸς καὶ πίσω δὲ γέρος ὁ πατέρας
του, μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια, μπήκανε στὴ μεγά-
λη πολιτεία.

Χιλιάδες ἀποπίσω τοὺς ἀκολουθούσανε. Γέρος ἐ-
κατόχρονοι κι ἔδυντες γυναῖκες, μὲ βυζαντίρικα
παιδιά στὴν ἀγκαλιά τους, δέ, τι εἶχε μείνει μέσον
τὴν χώραν ἀπὸ τὸν πόλεμο, ἀκολουθούσαν ἀποπίσω,
μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια, σὰ λιτανέα πίσω ἀπὸ
θαυματουργὴν εἰκόνα. Κι ἀτέλειωτη σειρά κατόπι
τάσκερια τῶν πολεμιστῶν, πεζοὶ καὶ καβαλαρηδες

ἀμέτρητοι. Ο νέος δὲ βασιλῆς ἔμπαινε καβαλαρηδες
στὴ χώρα τὴ δική του.

*

Σὰ φτάσανε στὸ πλήρες, δέ νέος βασιλῆς ἀνι-
στόρησε στὸ γέρο τὸν πατέρα του τὰ βάσανα τοῦ
πολέμου. Κι δέ γέρος, ποὺ τέκουγε δακρύζοντας, ἀνι-
στόρησε κι αὐτὸς τὰ βάσανα τῆς χώρας τὶς συμφο-
ρές τῆς μοίρας, τὸν χρυσὸ τὸν χρίσιο τῆς βασίλισσας
καὶ τὶς λαχτάρες τὶς δικές του.

— 'Ενας πόλεμος κι ἡ ζωὴ στὸν κάμπο καὶ στὸ
σπίτι. Κι ἔλλος γυρίζει νικητὴς κι ἔλλος νικημένος.

— 'Υστερα, μὲ τὸν κατρό, ἀνιστόρησε δὲ γέρος στὸν
καινούργιο βασιλῆ, τὸ χαστικό τοῦ θησαυροῦ του,
τὴ λύπη τῆς μοτέρας του, τὰ βάσανα τους, τὰ καρ-
διοχτύπια τους, γιὰ τὸ τέλιμο, ποὺ τούχε τὰς ἀπὸ^{της}
τὴ κούνια του, γιὰ τὸ στολίστη τὸ λαιμό τῆς νέας βασίλισσας.

— 'Ο νέος βασιλῆς σὰν ἔκουσε τὰ λόγια αὐτὰ ἐ-
γινε χλωμός σὲ θειαφοκέρι.

— Μὴ χλωστάξε, παιδί μου, εἶπε δέ γέρος σύ-
νωρα. 'Εδωκε δὲ θεός, καὶ βρέθηκε τὸ χαστικό....

— 'Ο νέος δὲ βασιλῆς ἔγινε ἀκόμα πιὸ χλωμός καὶ
τὰ γόνατά του λιγύσανε νὰ πέσῃ γάμω.

— Βρέθηκε τὸ χαστικό. Κι ἡ κλέφτρα ἡ μαγισ-
σα, τοῦ Σατανᾶ ἡ γέννα, ρίθει τώρα μὲς τὰ σίδεα.

Καύσος ιδεῶτας ἔκουσε τὸν νέο τὸν βασιλῆ κι
ἔνα σκοτειδίο ἀπλόθωρη στὰ μάτια του. 'Έκανε κυ-
ράριο καὶ εἶπε στὸν πατέρα του.

— Πατέρα μου καὶ βασιλῆ μου. Σύνωρα τώρα
θέλω νὰ ίδω τὴν κλέφτρα τοῦ θησαυροῦ μας. Κ' εἰ-
θύνεις προστάχω νάνοιχτον οἱ σιδερόπορτες τῆς φυλα-
κῆς, νὰ πάνε αὐτὸς μέσα.

— 'Εβαλε μιὰ φωνή κι ἤθελε μέσα οἱ πιστοὶ τοῦ
βασιλῆ. Κι ἀμέσως δίνει προσταγή νὰ τὸν ἀκολου-
θήσουν, τῆς φυλακῆς τὶς πόρτες νὰ τοῦ ἀνοίξουν.

Τότες δὲ πρώτος ἀπὸ τῶν πιστῶν στεκθήκει καὶ
εἶπε.

— 'Ακουσε, ἀφέντη βασίλη. Τοῦ θησαυροῦ σου
ἡ κλέφτρα μῆνες ἔρεψε στὴ φυλακή. Καὶ σήμερα
σὰν ἐπεζηνοῦσε ἡ συνοδεία σου ἀπὸ τὸ καστρο, ἡ κλέ-
φτρα ἡ μαγισσα, σκαρφαλωσε στὰ σίδεα τῆς φυλα-
κῆς, νὰ ίδῃ τὸν βασιλῆ που περνοῦσε. Τὸ κατικ
της τὴν ἐπνίζει στὸ λαιμό. Καὶ σὲ σ' ἀγνάντεψε στὸ
ἄλιγό σου ἀπένω, ποιὸς ζέρει τὶ τῆς ἡρθε. 'Εβαλε
επιργγὴ φωνή κι ἔκραξε στὸν πατέρα της τὸν Αντρέα.
παρὰ τὴ φύτεύεις μόνο ἀπ' σέως καὶ τὴν ἀλ-
λαζει καθεδ

ξέχωρο καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα ἔσεντα ὁ Φίλι καὶ ὁ Σκέψη τοῦ Ροντέρ γιατὶ δὲν εἶμαι διότελα τυφλός, ὁ καὶ δὲ διψῶ σήμερα νὰ δῶ τίποτε ἄλλο μὲς στὸ Μουσεῖο τοῦ Λουξεμπούργου παρὰ τὸ Φίλι καὶ τὴ Σκέψη τοῦ Ροντέρ.²⁾

Καὶ δὲ θυμήθηκα στὸ κοντουρδοῦ πὺ ἀπάνου τὴ δικῆ μας οκλαβίδ—διέμένα μας τὶ οκλαβίδ! "Ολα, δλα τὰ περασμένα μοῦ τὰ θύμισαν αὐτὰ τὰ δυὸ δριτονογήματα πὸ μ' ἀφημαν σκεψινδ δχι γιὰ ώρες, μὰ γιὰ δλη μον τὴ ζωὴ—ποὺδες ἔχειν! —Πρέπει νὰ ζήσει κανεὶς λιγάκι σ' ἔναν τόπο ξύπνιο, σ' ἔναν τόπο πὸν νὰ μὴν ιοιμάται μακαρισμένα καὶ φαραγγίδικα γιὰ νὰ νοιάσει ἀλληδενὰ ἔνα τέτιο Φίλι. Φεγγοβολοῦν τὰ νεῦρα μ' ἀστράφτει τὸ φῶνος ἀπάρου σὲ σκαλισμένο, ἀπὸ χέρι τιανικό, μάρμπο καὶ τὸ σύρπλεγμα ἑφώνεται πὰν προσευχὴ σὲντην ἐκκλησιὰ τῆς Φύσης κατακόρυφα καὶ σὰ σύμβολο σὲντην ἀπεισφαῖδα τὴν ἀνάστατη.

"Ω καὶ ἡ Σκέψη, ἡ Σκέψη; Σφίγγω λαυνεῖδητα μὲ τὰ δυό μον τὰ χέρια τὸ μέτωπο μον καὶ νοιάθω τὸ λιγοθύμιο τοῦ σχωρεμένου μας, στὸ ἀνέβασμα τοῦ βουνοῦ. Τὸ γυνάκιο κεφάλι μὲ τὴ σκέψη ποὺ κούβει τὰ πλάγια, μὲ μαστοφιὰ γιὰ τὴ συγκένιδωση τῆς ὄψης, μ' ἀφίνει τὸ πλαιντιτο μέτωπο πὸν λὲς πὸς θ' ἀναδώσει κάποια ἀσύληφτη μυρούδια ἡ κάποια Ισχυρὴ δχτίδα τοὺς πὸν θαυμάποτει τὸ ἀνθρώπινα μία... ὁ καὶ τὰ μάτια τὰ νεφένια τὰ βινθισμένα σὲ ἀνίδωτα βύθια πὸν φτάνοντα νὰ συγχιστοῦν ἀπ' τὴν ἐντασην καὶ τὸ ἀφράζεμα ἀκόλουθα μὲ τὰ μάτια τὰ σφίγγια καὶ τὸ σούφρωμα τῶν χειλῶν καὶ τὸ βουνὸ σκύψιμο τοῦ κεφαλοῦ τὸ παρθωμένο ξεκάρφωτα στὸ ιοιμάτι τὸν βράχον καὶ τὸ ἀνάβρυσμα ἀκόμα πάπιοιν χλωμάδων πὸν δὲ ξανοίγονται τοῦ προσώπου, δίνοντα σὲντην πόνοιο τὴν ἐντύπωση πὸν μόνο σὲντην συμφωνίες τοῦ Μπετγάθεν ἔχω νοιάσει κινητικός—δὲν εἶμαι καὶ ποὺδες βέβαιος — στὸ «δεινό ξυπνήσουμε νεκροῖς τοῦ Ιψεν».

Κι' ώστερα; "Ω μάγε ἐσὺ Ροντέρ ποὺ τὴν ψυχὴν μον ἐσὺ τὴν παίρνεις τίνα, θαρρῶ πὸν δὲ γελιέμαι νὰ βροντοφωνάξω πὼς ἀπὸ διούς τοὺς ἐκδηλωτές αὐτὸν τὸν τόπον σ' λὲς τὶς πτευματικὲς ἐκδηλώσεις πὸν βρολικούται ἀκόμα σὲντην ζωὴν, ἐσὺ δὲν δέρεταις, δὲν δέρεταις, δὲν δέρεταις. Καὶ σὲ σέρα, σὲ σέρα ὁ γιαντοπλάσιη. Θὰ τρέξω μὲ δλη μον τὴν ἀρρωστη δύγαμη νὰ σὲ προσφωνήσω μ' ἔγρα «Νεγάλον διδάσκαλον»!

Παρίσι, Μάρτιος 1907. Σ. ΣΚΙΠΗΣ

2) Σὲ ἄλλο μον γιὰ τὸ Σκεπτικιστή τοῦ ίδιου.

στὴ. Τὸ τραίνο τοὺς τίναζε, τοὺς τράνταζε ὅλη τὴ νύχτα τόσο ἀλύπητα πὸν ἐπαθει πάλε ἡ φρύσικα τῆς κακομούρας. Μὰ ζεχαστήκαν ἀμέσως καὶ βίσανα καὶ πόνοι, δὲι πὸν μπῆκε στάμαζε νὰ πάνε, μιὰ ώρα δρόμο, στὴν Κερμαρία. Οἱ καιρὸς βελούδηνος, δηλαδὴ ἐνα βελούδο μοναδική, πὸν τὸ ταΐρ: του δὲν ἔχει, δὲρέας τῆς Μπρετάννιας, γλύκα συνάρμα καὶ ζωράδα, ζέστα καὶ δροσιά, χρᾶς κι ἀναστρόμης, υπνος καὶ ζύπνος, ζάχαρη κι χρωμά. Ἐρχόταν λὲς ἡ θάλασσα, προτοῦ τὴν ξανοίζουντα ἀκόμη, νὰ τοὺς ἀνταμώσῃ μὲ τὴν ψυχοδότρα τῆς ἀθάνατη μυρευδά. Ή στρατα εμορρη δὲν εἴτανε, ζεχωριστὲς ὥρκιστητες δὲν εἰχειτο τὸ πότος ἀπὸ τοὺς συνηθισμένους, γῆροι οι συντοπιες ἀπλόγραμμες. Ζερβόδεξα καμποστρωσια, καὶ πέρα πέρα στὸν δριζόντα κορφούλες. Τὸ φῶς τούρχον δῆνε δύμως στὰ περιματα δλα, στὰ πὸ κονιά, στὰ πὸν πρόστυχα, τὴν τοιησή του τὴν ἀμιμητη. Μὴ θαρρήτε πὼν μιλούμε γιὰ κανένα φῶς θαμπωτικὸ παντούθε περεχυμενι, μισόσκεπτο τὸ φῶς καὶ μυστικό, λαμπόθιλο, ύγροδικάρην, ἀσπρόξαθο, μὲ κάτι φύλακιανεφάκια δῶθε κείθε, μὲ κάτι σερνάμενες στὰ χαμηλά λιθανία λαρροπικημένες καταχνιές, ἔνα φῶς ήμερο πὸν σαλεθε μόλις, πὸν ἔφεγγε ἀθόρυβα καὶ σιγκνά, ἔνα χνυδάκι φῶς πὸν στὸ χνούδι

Η ΤΟΥΔΑ

"Ἐχουν στὰ σπλάχνα σίδερο
Καὶ τύφλα στὸ κεφάλι
Σὰ δέργουν οἱ μεγάλοι
Τάνηλικα παιδιά.

"Ἐγὼ ἡ μικρούλα θάναφτα
Σὰν ἔνα θειαφοκέρι
"Αν ἀκούα ξένο χέρι
Στὰ μάγουλα ἡ σ' αὐτιά.

"Ἄλλ' ὅμως θ' ἀκαρτέροινα
Πέντ' ἔξη χρόνια, δσο
Νὰ δυνηθῶ νὰ δώσω
Χαστούκια σὰ βροχή.

"Ελλάδα πολυπόδητη,
Δαρμένη κοπελλούλα,
Μιὰ μέρα σὰν ἡ Τούλα
Ξεδύμανε καὶ σύ.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ

Η ΒΟΣΚΟΠΟΥΔΑ ΜΕ ΤΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ*

Στὸ μακρυνό βασίλειο τῆς Ανατολῆς, θυμωμένος ὁ ξένος βασιληᾶς γιὰ τὴν προσβολὴ, πὸν γίνηκε στὴ θυγατέρα του, θυμήθηκε τὶς παλιές του ἔχθρες κ' ἐστειλε, μὲ δυνατές ἀρμάδες, μυριάδες ἀσκέρι νὰ πολεμήσουν τὸν ἔχθρό του. "Ολ' ἡ χώρα συκώθηκε στὸ ποδαρι, νὰ διαχρεντέψῃ τὴν πατρίδα. Ἀπὸ σμούσταχο παιδὶ ὡς ἀσπρομάλλη γέρο ζωστήκανε δλοι τὰρματα καὶ ζεκίνησαν στὰ σύνορα. Τὸ βασιλόπουλο, πρῶτο καὶ καλύτερο ζωστήκηκε τὰ χρυσᾶ του τὰρματα, ἀφίσε τοὺς λόγγους καὶ τὶς ρεματιὲς, σέλωσε τὸ ἀσπρο τάλαγό του καὶ ζεκίνησε μπροστὰ ἀπ' τὰ παλληνάρια νὰ σώσῃ τὴν ὠμορφη τὴ χώρα του, πὸν κινήνεις ἀπὸ δικῆ του αἰτία. Πῆρε τὴν εὔχη τοῦ γέρου τοῦ πατέρα του, πῆρε καὶ τὴν εὔχη τῆς γρηγορίας βασιλισσας, ἔβαλε φτερά στὰ πόδια του καὶ ζάθηκε σὰν τὴν ἀστραπή. "Ο γέρος δ βασιληᾶς, προβοδίζοντας τον, τὸν φίλησε στὸ κούτελο καὶ τοῦ εἶπε.

— "Ο θεὸς μαζί σου. Κι ὅταν γυρίσης ὅπως θέλεις δ θεός, μὲ τὰ γέρικα τὰ χέρια μου θὰ βγάλω τὴν κορώνα ἀπ' τὸ κεφάλι μου νὰ τὴ φορέσω στὸ

*) Η ἀρχή του στὸ περισμένο φύλλο.

δικό σου. Γιατὶ ἔτσι μοῦ τὴ φόρεσε κ' ἐμένχε δ πατέρας μου.

. . . Διὸ χρόνια πολεμοῦσε τὸ βασιλόπουλο καὶ δυὸ χρόνια οἱ μαντατοφόροι τοῦ πολέμου φέρνανε τὰ μαντάτα τῆς παλληναριᾶς του. Χίλιες φορές πῆρε ὄχλαγγι τοὺς ὄχτρες του, ποτάμια ἔχυσε τὸ αἷμα τους στὴ γῆς. Μὰ ἔταν οἱ ὄχτροι ἀσκέρι καὶ δὲν εἶχανε σωμό. Μὰ καὶ τὸ βασιλόπουλο μὲ τὰ παλληνάρια του ἀποστρέψατο δὲν εἶχε.

Στὸν καὶ δὲν αὐτὸ μεγάλην ταραχὴ γίνηκε μὲ στὸ παλάτι. Ἡ γρηγορίας βασιλισσα, κυττάζοντας μιὰ μέρα τοὺς θησαυροὺς της, ἔλαβε μεγάλη προμάρα. Τὰ παργαριτάρια της, ποὺ ἀλλα στὸν κόσμο δὲν βρισκόνταν, ἔτανες χαρένε. Μάταια ψεξάνε ὅλο τὸ παλάτι. Πουθενά δὲν έβρεθήκανε.

— "Αλλοίμονο! εἶπε ἡ βασιλισσα. Μὲ τοῦτα τὰ μαργαριτάρια, κι ἀν οἱ ὄχτροι πατήσουνε τὴ γώρα μας, πάλε μποροῦμε νὰ τὴ ξαγοράσουμε. Κι ἔτη πέρομεν ἐμεῖς; τὸν πόλεμο, μὲ τέτοιο πλοῦτος τότες κι ἀλλες τόσες χώρες ἀγοράζουμε.

Κ' ἔκλαιγε μοναχὴ της καὶ φοβότανε νὰ πῆ τὸ χάσιμό της. Σὰν εἶδε κι ἀπόειδε ξερολογήθηκε μιὰ μέρα τὸ χάσιμό της στὸν βασιληᾶ.

— "Ολα τὰ κακὰ μῆς ἡρθαν μαζεύεντα στὸ κεφάλι μας! εἶπε ὁ γέρος δ βασιληᾶς. Καὶ σὰ γυρίση μὲ καλὸ τὸ βασιλόπουλο καὶ σὲν τοῦ βαζλω τὴν κορώνα καὶ τὰ χέρια μου, ποὺ θὲ νὰ βρῆς τὸ τάξιμο ποὺ τὸταξες, γιὰ τὴν κακινούργια τὴ βασιλισσα;

Καὶ τὸν πέρανε τὰ δάκρυα.

— "Εθγαλε προσταγὴν δ βασιληᾶς, ἀνθρώπους μπιστερένοι νὰ πολυλυθοῦνε σ' ὅλο τὸ βασιλειο, νὰ πάρουνε βουνά καὶ λόγγους, νὰ βρῶνται τὸ χριμένο θησαυροῦ.

Καθεμέρα, μαζὶ μὲ τὰ μαντάτα τοῦ πολέμου, φτάνανε στὸ παλάτι τὰ μαντάτα τῶν γυρευτάδων.

— Τὸ βασιλόπουλο οικάσει. Στάχτη καὶ μπούμπερη σκορπιζοῦνται ἀπό εχτρού μας.

Λέγανε οἱ μαντατοφόροι τοῦ πολέμου, χρούμενοι καὶ γελαστοί.

— Χώρες καὶ γωρία γυρίσαμε. Λιθάρι δὲν δέρεταις, μὲ λιθάρι δέν δέρεταις. Μὰ δ θησαυρός, ἀλλοίμονο δέν φάνηκε πουθενά.

Λέγανε οἱ μαντατοφόροι τῶν γυρευτάδων, γλωμοὶ καὶ λυπημένοι.

Μεγάλη πίκρα ἔτανε χυμένη στὸ παλάτι. Κ' ἡ γρηγορίας βασιλισσα ἀπ' τὸ κακό της ἀρρώστησε

του ἔμοικες νέποτοι τὸν τάχρα τῆς δημιουργίας. Ἐκείνη του τὴ μυστικάδα καὶ τὰ κρυφά του, σὰ νὰ τάννοιαθε μέσα της ἡ Κατινούλα, σὰ νὰ τὸ ἔρμήνεθε ἡ καρδική της τὸ φῶνο; τῆς πατρίδας, σὰ νὰ τὸ συντάξιος μὲ τὸ κρυφό τῆς ζωῆς, μὲ τὸ κρυφό τῆς ύγειας, μὲ τὸ κρυφό τῆς ψυχῆς μας. "Ολα στὸν κόσμο κρυφα, τὸ ἀρρώστια, τὸ θάνατος, τὸ καλοσύνη της πλάσης καὶ τὸ καλοσύνη της πατέρας. Νά ποὺ τὸν ξεναθλεπε τὸν ἥλιο τὸν ἀχαπτημένο τῆς Κερμαρίας, νὰ ποὺ τὸ ξεναθλεπε τὸ Χαρμονοκόρρο, νὰ ποὺ θυμότανε πῶς δὲν ἔλπιζε πέρσι νὰ τὸ ξαναδῆ, πῶς ἀκούμη καὶ τὸ χειμώνα, χωρὶς ἡ δύστυχη νὰ ξέρῃ τὸ κακό της, ἔγινες συγνά μναχή της τὸ κεφάλι, λέγοντας πῶς δὲ θατατάχη ὡς τὸ καλοκαίρι.

Καὶ βάσταξε. "Η χαρά της σιγανή, ἀθόρυβη, γλυκόφεγγη σὰν τὸ φῶνο πούσκεπτε στῆς στράτας τὴν ἀπλωτιά τάχαθα του, τὰ πονεμένα του τὰ χαρμόγελα. Καιτεβάκηκε ἀπὸ τὸν τάχαθα στὸ Χαρμονο

